

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem-do-domów. Zagranicą, za przekazy pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadest. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pettlowy jednozpaltowy lub jego miejsce: Nadstanie k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobną ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 25. Ogłoszenie treści matry omialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA—II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Pokój czy wojna?

Nie brak pesymistów, których zdaniem wojna obecna ma być jedynie wstępem, przegrówką do drugiej, straszniejszej jeszcze wojny, która wybuchnie w lat kilka, czy kilkanaście, a może i wcześniej. Pokonany wszak dyszeć będzie zemstą i do odwetu sposobie się. Niewątpliwie zemsta była objawem częstym w życiu i dziejach, lecz równie często trzeba zaniechać jej, choćby dlatego, że do wywarcia jej nie posiada się siły ani środków.

Pesymiści, strasząc drugich i siebie, zamało uwzględniają jednak wpływ wyczerpania, jakie pociąga za sobą każda kampanja cięższa. Wojna niemiecko-francuska w latach 1870—71 była nadszyczą krwawą, a choć trwała tylko pół roku, mocarstwom kulturalnym odebrała na długo pochopność do załatwiania zatargów wzajemnych z bronią w rękę. I może nie pomylę się, gdy powiem, że ogrom bilansu strat, z wielką wojną wiążących się, działać będzie w kierunku łagodzącym wobec przyszłych natury politycznej powikłań. Na to przecie najwięcej rachują paacyfisci i zwolennicy sądów rozjemczych, a że wysiłki ludzi tych nie zawsze idą na marne, poucza o tem szereg faktów, w których powyższa droga wyjścia doprowadziła do celu jaknajlepiej. Mniemałbym tedy, w prorocтва nie bawiąc się bynajmniej, że i losy wojny obecnej dlatego właśnie, że tak jest okropną, pouczą raczej ludzkość, jak pokój cenit należy nadewszystko, i że nie będą chmurą ciemną, z której spadnie na ludzkość orkan nowy. Z ran, łez i cierpień, które nam w udziale przypadły, zniwo pokoju zebrać mogą pokolenia następne.

Dr. Kazimierz Niedzielski.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 23 sierpnia:

Wschodni plac boju.

Grupa wojsk generała marszałka polnego v. Hindenburga:

Na przetrzeni od morza aż do Karpat nie było żadnych wydarzeń. Poza tem wzmocniliśmy nasze władanie Starą Wipczyzną, wskutek zdobycia szturmem nowych rosyjskich stanowisk. Wzięliśmy 200 jeńców, w tym sztab bataljonu, zdobyliśmy 2 karabiny maszynowe i odparliśmy kontratak.

Front generała jazdy Arcyksięcia Karola:

Po obu stronach Czarnego Czeremoszu próby Rosjan odebrania nam, naszych zdobyczy nie miały powodzenia.

Zachodni plac boju.

Między Thiepval i Pósteres powtarzali Anglij bezskutecznie swe

ataki. Na północ od Ovillers doszło w ciągu nocy do walk z blizka.

Na wschód od lasu Fouraux, jak również około Maurepas, nie powiodły się przedsięwzięcia nieprzyjaciela, wykonane granatami ręcznymi. Artylerja przejawiała w dalszym ciągu ożywioną działalność.

Na południe od Sommy wyparto Francuzów z małych odcinków okopów około Estrees, w których utrzymywali się od 21 bm., przyczem wzięto do niewoli 3 oficerów i 148 żołnierzy.

Na prawym brzegu Mozy odparto w odcinku Fleury nieprzyjacielski atak granatami ręcznymi.

W lesie Górkim doszło do pomyslenia dla nas potyczki piechoty.

Balkański plac boju.

Oczyszczanie terenu górzystego na wschód od jeziora Ostrowo czyni postępy. Powtarzane natarcia serbskie w okręgu Moglana zostały odparte.

Nabzełne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 23 sierpnia:

Rosyjski plac boju.

Front gen. marsz. pol. Arcyksięcia Karola.

Na zachodzie od Mokławy wojska niemieckie wzięły szturmem dalsze stanowiska piechoty rosyjskiej, przyczem zabrały 200 jeńców i 2 karabiny maszynowe.

Pod Zabiem odparto natarcia rosyjskie.

Grupa wojsk gen. marsz. pol. von Hindenburga.

W okolicy Kapul walka pozycyjna, dalej ku północy wśród nieznacznej działalności bojowej i zupełnie niezminionej sytuacji, nie zaszyły żadne szczególniejsze wydarzenia.

Włoski plac boju.

Albański plac boju.

Na froncie Pobrzeża artylerja nieprzyjacielska podtrzymywała ożywioną ogień przeciwko poszczególnym terenom.

Lotnicy włoscy rozwijają ożywioną działalność. Pod Wochl Feistrist wpadł w nasze ręce dwupłatowiec. Lotnicy wzięci zostali do niewoli.

Operacje w Tyrolu na froncie doliny Fleimo zakończyły się wzięciem 80 jeńców i zdobyciem 2 karabinów maszynowych.

W okolicy Valony rozwija nieprzyjaciela ożywioną działalność.

Jeden z naszych latawców bojowych kierowany przez feldfebla sztabowego, Arigi, zestrzelił w walce z 4 dwupłatowcami Farmana, dwa z nich. Jeden leży w pobliżu ujścia Skumbi, drugi wpadł do morza i zabrany został przez kontrtorpedowiec nieprzyjacielski.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hofer

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 22 sierpnia:

Front zachodni.

Trwają walki nad Stochodem i w okolicy Tobola i Rudki Czerwiszoze. Nasze wojska posunęły się tam w niektórych odcinkach. Wzięliśmy między 18 a 19 sierpnia do niewoli 1350 żołnierzy, 16 oficerów i zdobyliśmy jedną atmatę, 18 karabinów maszynowych, 4 przrządy do rzucania bomb, cztery reflektory i wiele nabożów i karabinów.

W okolicy Lubieszowa nad Stochodem zapaliliśmy ogniem naszym balon nieprzyjacielski na uwięzi. W okolicy na zachód od Nadwornej posunęły się nasze straż przednie naprzód i zajęły szereg wzgórz. W kierunku Kut zajęliśmy wieś Fereskul i Jablonica nad Czeremoszem, jak również niektóre wzgórza na zachód od Fereskula. Ogniem naszym odrzuciliśmy powtarzające się ataki nieprzyjaciela na wzgórza na południowy zachód od góry Tomnatik.

Front kaukaski.

Toczą się walki w kierunku Diarberk z powodzeniem dla nas. Zdobylismy wiele wzgórz, które były przez Turków silnie ufortyfikowane i wzięliśmy licznych jeńców do niewoli.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 22 sierpnia:

Po południu:

Na północ od Sommy akcja artylerji trwała na znacznej części frontu.

W ciągu nocy Francuzi poczynili niejaki postępy.

W lasku na południe od Guillemont, wziętym przez Francuzów 16 sierpnia, zdobyto dwa nowe 77-mm. działa. W ten sposób liczba dział zdobytych w tej bitwie przez Francuzów doszła 5.

Na południe od Sommy oddzielne potyczki pozwoliły zająć Francuzom kilka części rowów niemieckich. Francuzi wzięli jeńców.

Na północny zachód od Soissons oddziałowi francuskiemu udał się nagi atak na rowy niemieckie.

Na reszcie frontu w ciągu nocy panował spokój.

Komunikat angielski.

Urzędowo donoszą 22 sierpnia:

Na froncie pod Posunęliśmy się o pół mili naprzód i powiększyliśmy zdobyczą naszą w wysuniętym naprzód odcinku „Leipzig”. Następnie posunęliśmy stanowiska nasze pod Thiepval o 1000 jardów naprzód i wzięliśmy znowu paręset jeńców.

Komunikat włoski.

Główna kwatery donosi dnia 21-go sierpnia:

Silna burza na całej widowni działań wojennych nie przeszkodziła walkom artyleryjskim. Akcja artylerji nieprzyjacielskiej była szczegó-

nie energiczna na froncie w Trentino i w Wysokim But. Wszędzie była ona zwalczana przez naszą artylerię, która dokonała również skutecznych ostrzeżeń w dolinie Drawy, tamując ruch pociągów.

Kampanja zimowa.

BERLIN, 23 | 8. Według „Frankfurter Zeitung” dziennik francuski „Petit Parisien” pisze, iż ofensywa nad Sommą może robić tylko powolne postępy, ponieważ Niemcy tak jak Francuzi ulepszyli swoją artylerię i artylerja niemiecka wciąż jeszcze ma przewagę nad francuską.

We Francji należy się zatem liczyć z możliwością kampanji zimowej. Należy do tego przygotować publiczność, że ofensywa w roku bieżącym jeszcze nie doprowadzi do ostatecznego zwycięstwa.

Nad Sommą.

GENEWA, 23 | 8. Ze sprawozdań korespondentów w francuskich potwierdza się dawniejsze przypuszczenie, że w ostatnich atakach nad Sommą uczestniczyło 14 dywizji, w tej liczbie 6 angielskich i 8 francuskich.

Powrót „Deutschland”.

BERLIN, 23 | 8. Biuro telegraficzne Bolsmana otrzymało od niemieckiego Towarzystwa oceanicznego na stępujące doniesienie: Dzisiaj po południu u ujścia Wezery zarzuciła kotwicę pierwsza niemiecka handlowa łódź podwodna „Deutschland”. Na pokładzie wszystko pomyślnie.

Ofensywa na Bałkanach.

PARYŻ, 23 | 8. Urzędowo donoszą z frontu armji wschodniej dnia 22 go sierpnia: 25 sierpnia siły zbrojne koalicji pod Salonikami podjęły ofensywę na całym froncie.

Na prawem skrzydle Anglicy i Francuzi przeprowadzili się przez Strumę, zaatakowali nieprzyjaciela na całym froncie Kawakli—Kalendza—Topolowa (na północy—zachód od Seresu) i nawiązali kontakt z silnie przez nieprzyjaciela obwarowanym stanowiskiem w Barakli (8 km. na południowy-zachód od Demir—Hisaru).

Pośrodku artylerja prowadzi gwałtowną akcję na południowych zboczach góry Beles, oraz po obu brzegach Wardaru.

W okolicy rozpościerającej się od jeziora Doiran aż do Wardaru, armje sprzymierzone okopały się w stanowiskach, zajętych przez nie w ciągu dnia poprzedniego.

Na lewem skrzydle w okolicy górzystej pomiędzy Cerną i Mogulenica Serbowie zdobyli czołowe rowy bułgarskie na wznach Kikuruza i obsadzili oszańcowania Kakkolaru.

Na skrajnym lewym skrzydle wojaka sprzymierzone, zadawszy dotkliwe straty Bułgarom, nacierającym od Floriny i Banicy, były zmuszone ustąpić z tej ostatniej miejscowości i ruszyły na wzgórze, położone dalej na wschód. Walka trwa dalej.

Brusiłow Polakiem.

WARSZAWA, 23 | 8. Rosyjski generał Brusilow, jak zapewnia St. Wotowski w swych powiadaniach „Ze smutnej drogi” — pochodzi z rodziny polskiej Brusilowskich, osiadłych już w 15-wieku w majątku swym Brusilowie.

W. ks. Mikołaj Mikołajewicz.
KOPENHAGA, 23 | 8. Pisma tuższe donoszą, że wbrew pogłoskom, jakoby w. ks. Mikołaj Mikołajewicz miał być odwołany ze stanowiska głównego dowódcy na Kaukazie, z otrzymanego świeżo „Russk. Słowa” wnosić można, że pogłoski te są bezpodstawne.

Zatwierdzona przez władzę
szkoła lekarsko-dentystyczna.

A. TROPPIA

WARSZAWA
Marszałkowska 116
(róg Złotej)

Zapis słuchaczy tylko z 6-cio klasowymi świadectwami codziennie.
Kancelarja udziela informacji, wydaje i wysyła programy bezpłatnie.—

W wymienionem piśmie jest mianowicie telegram w. księcia do króla angielskiego, w odpowiedzi na despesz tego ostatniego. Z telegramów wynika, że w. książę wciąż przebywa w Tyflisie i stoi na czele wojska kaukaskiego. Ostatnimi czasami obiegały wieści, że cesarz powołał go do głównej kwatery. Wieści te już na pierwszy rzut oka nie wydawały się prawdopodobnymi, obecnie zaś „Russkoje Słowo” zaprzecza im ostatecznie.

Główna kwatera rosyjska.

KOPENHAGA, 23 | 8. Z wiarogodnych sprawozdań z frontu rosyjskiego wynika, że przeniesienie głównej kwatery rosyjskiej zostało już uskutecznione. Cesarz przemieścił się z Mińska do Kamieńca Podolskiego, stolicy Podola, leżącej na północ od Dniestru w pobliżu granicy bukowińskiej.

Wyrok na Liebknecht.

BERLIN, 23 | 8. W sprawie karnej przeciwko żołnierzowi Liebknechtowi, najwyższy sąd wojenny orzekł dzisiaj po południu, że Liebknecht za usiłowanie zdrady wojennej, uporczywe nieposłuszeństwo i opór przeciwko władzy państwowej, zostaje skazany na 4 lata i 1 miesiąc domu kar. z zaliczeniem 1 miesiąca domu kar śledczego, oraz na wydalenie z wojska i na pozbawienie praw obywatelskich w ciągu 6 ciu lat.

Sprawa Polska.

Za odłożeniem problemu polskiego.

STOKHOLM 23 | 8. Gazeta reakcjonistów rosyjskich „Russkoje Znamia”, pisze: „Projektowane w najbliższych dniach omówienie w kołach rządowych rozmaitych wniosków o nowym ustroju Polski odłożono znów na czas nieokreślony. I dzięki Bogu, powiemy. Trzeba bowiem wrzód zakończyć wojnę, a potem dopiero podnosić drażliwe sprawy wewnętrzne”.

„Kołokoi” o sprawie polskiej.

KOPENHAGA 23 | 8. Organ synodu rosyjskiego „Kołokoi”, z powodu artykułu kadeckiej „Rieczki” przeciwko odkładaniu decyzji w sprawie polskiej oświadcza co następuje:

„Po pierwsze sprawa polska wcale nie znajduje się na martwym punkcie, a znajduje się w stanie dojrzewania, a w każdym razie na drodze ewolucji. Po drugie, Polacy nie są wszak tak naiwni, aby złapać się bez namysłu. Zresztą niestosowność wysuwania sprawy polskiej jest oczywista sama przez się, skoro gubernie polskie są jeszcze okupowane przez przeciwników”.

Nowy memoriał w sprawie polskiej.

STOKHOLM 23 | 8. Donoszą z Petersburga, że sekretarz państwowy Kryzanowski zredagował memoriał w sprawie polskiej, który ma być wydany jako rękopis. Memoriał ten wyraża poglądy członków prawicowych narady rosyjsko-polskiej. Zwracając uwagę na nieokreśloność granic Polski rosyjskiej i różnorodność narodowościową ludności wiejskiej w

Galicji, Kryzanowski uznaje za niewłaściwe rozstrzygnięcie kwestji autonomji polskiej po wojnie, a to dlatego, że w kwestji tej są zaangażowane realne interesy rosyjskie i że niewiadomo, jakie będzie terytorjum przyszłej Polski. Autor memoriału zaleca więc zastosowanie zasady szerokiego, najłatwiejszego do uskutecznienia i najbardziej odpowiadającego charakterowi państwowości rosyjskiej samorządu.

Okólnik Stuermera.

STOKHOLM 23 | 8. „Utro Rosji” donosi, że prezes rady ministrów, Stuermer, rozesał ministrom streszczenie zdań, wypowiedzianych w czasach ostatnich w kołach rządowych i wpłyowych w sprawie nowego urzędzenia Polski.

W liście swym Stuermer prosi ministrów o możliwie rychłe powiadomienie o swem zdaniu w sprawie polskiej.

Niebezpieczeństwo podziału Króla. Polskiego wykluczone.

Korespondent wiedeński lwowskiej „Gazety porannej” otrzymał od Polaka obeznanego dobrze z sytuacją, stanowcze zapewnienia, że konkretnym rezultatem konferencji między reprezentantami Niemiec i Austro-Węgier, odbytej w Wiedniu, jest zupełne wyeliminowanie możliwości podziału Królestwa Polskiego między obydwie państwa centralne.

Po konferencjach wiedeńskich powinno zaniepokojenie społeczeństwa polskiego co do grożącego podziału zupełnie zniknąć. Podział Królestwa Polskiego na okupację niemiecką i austro-węgierską jest zarządzeniem prowizorycznym natury wojskowej; mocarstwa centralne nie mają zamiaru utrwać tego prowizorium; przy definitywnem rozwiązaniu kwestji polskiej nie będzie ewentualność podziału zupełnie brana w rachubę.

Najbliższym etapem na drodze do państwowości polskiej będzie — jak słychać — daleko idąca reorganizacja Legionów polskich.

Słowa prawdy.

STOKHOLM, 23 | 8. „Russkoje Słowo” pisze w artykule wstępnym: Prawicowcy rozpoczęli agitację przeciwko pospiesznemu rozstrzygnięciu sprawy polskiej. — Ładny poczępek, jeżeli zbliżająca się druga rocznica odezwy wielk. księcia Mikołaja Mikołajewicza, zastaje sprawę polską w Rosji włożą na jednym punkcie bez ruchu. Ten historyczny akt dotąd pozostaje tylko deklaracją. GabINET Goremynkina — Maklakowa — Szczetgowitzowa, za którego czasów odezwa była ogłoszona, zrozumiał ją bardzo oryginalnie, ale w zupełnej zgodzie ze swą polityką ogólną, usunął samo słowo „autonomia polska” z lamów prasy.

Bez pośpiechu.

Wiedeński tygodnik „Rolen”, opublikował komunikat następujący: „Z niemałym zdziwieniem przyjęła opinja polska notatkę „Dziennika Narodowego”, że Warszawa, spodziewa się bardzo rychłego rozwiązania kwestji polskiej.

Wiadomości te wywołały pewne wrażenie, jakkolwiek podobne doniesienia w ostatnich miesiącach, ze stanowiska polskiego psychologicznie zrozumiałe, okazały się przedwczesną i zbyt krótką antycypacją lepszej przyszłości, oczekiwanej przez cały naród polski.

I tym razem musi się po dojrzałej rozprawie dojść do wniosku, że mimo rokowań, odbywających się między kompetentnymi czynnikami w sprawie polskiej, nie można oczekiwać rozwiązania jej niejaką z dnia na dzień, jak to niedawno ogłoszono. Zagadnienie bowiem jest zbyt doniosłe i ważne dla przyszłości nie tylko Polaków samych.

Jakkolwiek nas, Polaków, sposób rozwiązania w pierwszej linii interesuje, to jednak musimy i my życzyć sobie, aby nastąpiło ono dopiero po gruntownym zbadaniu wszystkich interesów, a więc i naszych polskich.

Zyczenie to musi stać się źródłem cierpliwości, która potrafi przez pewien czas poczekać na załatwienie.

Przyszłość Polski.

Pod powyższym tytułem pismo londyńskie „Daily Mail” donosi z Petersburga, że oczekują tam ogłoszenia urzędowego memoriału rosyjskiego w sprawie polskiej.

W tym celu złagodzone już cenzurą, aby umożliwić swobodę omówienia tej sprawy.

Pisma podkreślają, że Rosja dotychczas dała Polakom nieokreślone przyrzeczenia, podczas gdy Niemcy udzieliły Polakom rozmaitych praw politycznych, których oni całą chęcią pragnęli. Z faktu tego i z charakteru tych komentarzy prasy można wyczytać, że rząd rosyjski chce ubiedz państwa centralne proklamacją autonomii Polski.

W oświadczeniu ministerjum spraw wewnętrznych wyrażono się, że Polacy skłaniają się ku faworyzowaniu planów państw środkowych. Kierujący polityką w Królestwie (?) zaprzeczyli temu pismu, może w tym celu, aby spowodować dementi u rządu rosyjskiego. Przywódca frakcji polskiej w Dumie Harusewicz pisze: „Polska jedynie od Rosji może spodziewać się swej przyszłości (?). Plan niepodległej Polski, powzięty przez państwa centralne, zamierza jedynie do zmobilizowania polskiej ludności do walki z Rosją.

Harusewicz sądzi, że możnaby przeszedł milion Polaków poprowadzić do boju.

Izwolskij oczekuje upoważnienia.

GENEWA, 23 | 8. „Sonn-und Montagsztg.” donosi:

Ambasador rosyjski w Paryżu, Izwolski, oczekuje z godziny na godzinę upoważnienia z Petersburga do złożenia oświadczeń w sprawie stanowiska Rosji w kwestji polskiej. Zwłoka w nadejściu tego upoważnienia spowodowana została konferencjami rządu z prezesem Dumy.

Co mówi Jaroński?

Korespondent „Gazety Polskiej” miał wywiad z posłem do Dumy, Jarońskim.

Poseł Jaroński formułuje go w sposób następujący:

Konieczność ogłoszenia aktu, silnie zaznacza w ostatnich czasach przez koła polityczne rosyjskie, nie ulega wątpliwości, że państwa centralne, przy ewentualnych dla siebie niepodległościach wojennych, nie omieszkają wygrać atut sprawy polskiej w dalej rozciągłości, ażeby uczynić rozłam pomiędzy Rosją a Polską i za-

INSTALACJE ELEKTRYCZNE, PLANY INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH

wykonują najtaniej

C. SZTABINSKI

ulica Panny Marji Nr. 42, lewa oficyna parter
od 8—12 rano i 2—6 po poł.

siąć wzajemną nieufność w całej Słowiańszczyźnie.

Koła polskie wyraziły sferom rządowym swe poglądy na treść aktu, dającego konkretny wyraz współpracy obu narodów. Jest nim unja realna; poza wspólnością tronu, obrony państwowej; granicy terytorjalnej i polityki zagranicznej—reszta funkcji państwowych należy do samodzielnej w swem wewnętrznym życiu Polski.

Tymczasem zarząd krajem do czasu wejścia w życie konstytucji, winien być oddany w ręce Polaków.

Rozumiemy, że tylko taki akt szczerze przez Polaków przyjęty być może jako zasadnicza i trwała zmiana stosunku Rosji do Polski, stosunku, opartego odąd na wzajemnym zaufaniu i odpowiadającego godności narodu polskiego.

P. Jaroński przedstawia chęci i zapatrywania Koła polskiego w Petersburgu. Nic jednak nie mówi o możliwości realizacji tych zapatrywań w danych warunkach.

KRONIKA

Nowe szkoły.

Aby dać możność wszystkim dzieciom uczęszczania do szkół, Magistrat postanowił otworzyć 16 nowych szkół miejskich. Zapis dzieci i przyjęcia trwają tylko do soboty 26 b. m.

Wystawa rzeźby i malarstwa w Częstochowie.

Jak się dowiadujemy, grono artystów plastyków, bawiących bądź chwilowo, bądź stale w Częstochowie zamierza podjąć starania o władze udzielenie pozwolenia na otwarcie wystawy sztuki w naszym mieście.

Wystawa obejmie malarstwo i rzeźbę i sądząc z dotychczas zaofiarowanych prac różnych artystów, obeszana będzie oficie. Termin otwarcia wystawy, jak i lokal nie są jeszcze detychczas wiadome, w każdym razie nastąpi to nie wcześniej, niż w początkach jesieni.

Wieczerz towarzyski.

W niedzielę 27 bm. o godz. 6 i pół wiecz. w siedzibie Koła pracujących nad rozwojem przemysłu i handlu przy Stow. Kupców Polskich w Częstochowie przy ul. Teatralnej nr. 18, II-gie piętro staraniem „Drużyny śpiewaczej” Koła odbędzie się Wieczerz Towarzyski, dla członków Stow. Kupców Polskich, Koła pracujących nad rozwojem przem. i handlu, ich rodzin oraz wprowadzonych gości.

Zapisy do szkół.

Uczniowie i uczennice, którzy w czerwcu r. b. ukończyli oddział III (kl. 4) mogą zapisywać się do oddziału IV (kl. V) jutro w sobotę 26 b. m. o godz. 10 rano u nauczyciela głównego p. Janickiego ul. Szkołna 1.

K. Wojciechowski w „Paryskim”.

Z początkiem września kierownictwo sceny w teatrze Paryskim obejmie przybywający z Warszawy ceniony artysta Teatru Polskiego p. Karol Wojciechowski. Artysta ten znany jest w Częstochowie, gdyż był tu już reżyserem przed kilku laty, gdy

teatr Paryski zaczął dawać prócz kinematografu operetki. Ustąpiwszy miejsca Stróżewskiemu i innym przenosił się wówczas Wojciechowski do stolicy, gdzie uznany za nieposiadający talent uważany był za jeden z filarów „Teatru Polskiego”.

Kierownik ten przywozi ze sobą nowy zespół.

Wykłady dla nauczycieli w Wieluniu.

Od tygodnia rozpoczęły się tu wykłady na kursach wakacyjnych dla nauczycieli ludowych urządzane przez miejscowego inspektora szkolnego. Wykładane są następujące przedmioty: język niemiecki, metodyka języka niemieckiego, język polski i dydaktyka praktyczna.

Wśród nauczycieli zjawia się myśl otwarcia miejscowego oddziału Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, przekonani się bowiem o potrzebie organizacji zawodowej choćby dla wymiany myśli.

Z ulicy.

We środę w godzinach popołudniowych w ul. Panny Marji omdlała z wycieńczenia jakaś kobieta. Posterunkowy odprowadził ją do szpitala Najsw. Marji Panny, gdzie okazało się, że była to 50-letnia Marjanna Jarzabek, która na udzielenia jej pomocy udała się do mieszkania domu nr. 18 przy ul. Garncarskiej.

Kradzież.

J. Koczkowi, Dobra 3, skradziono 6 kur i 5 królików. Poszkodowany ocenia swą stratę na rb. 25.

Znacna kradzież bielizny.

W ostatnich czasach rozpowszechniło się okradanie strychów domów. Onegdaj znów zameldowano policji, że nieznaną sprawcy skradli bieliznę złożoną w koszu na strychu domu nr 5 przy ul. Centralnej, należąca do p. Florentyny Heretyk nauczycielki.

Rezultat żniw.

Według wiadomości, nadchodzących z różnych stron, niedawne jeszcze mniej zaszkodziły żniwom, aniżeli przypuszczano. Najlepsze plony dał żyto, zwłaszcza w ziarnie, bo słoma nógół jest trochę gorsza od normalnej. Owies na gruntach włościańskich jest jak zwykle gorszy, niż u ziemian, gdzie daje świetne plony. Pszenica i jęczmień dają nógół plony średnie.

Z kuchni Dorażnej Pomocy.

W kuchniach Dorażnej Pomocy w czasie od dnia 13 | 8 do 19 | 8 1916 wydano obiadów:

Kuchnia I, ludowa—po 5 k.—00, po 7 k.—1323, służbie—126, bezpłatnych—6818, ogółem—8267.

Kuchnia II, ludowa—po 5 k.—886, po 7 k.—520, służbie—224, bezpłat.—6820, ogółem—8099.

Kuchnia III, dla intel.—po 5 k.—00, po 7 kop.—00, po 20 kop.—22, służbie—64, bezpłatnych—1,453, ogółem—1559.

Kuchnia IV, ludowa—po 5 k.—00, po 7 k.—681, służbie—140, bezpłatnych—9908, ogółem—10629.

Kuchnia V, dla okrych—służbie—35, bezpłatn.—1120, ogółem—1155.

Kuchnia VI, dla chorych— służbie —28, bezpłatnych—712, ogółem—740.
Ogółem: po 5 k.—385, po 7 k.—2,524, po 20 kop.—112, służbie —687, bezpłatnych—26,731, ogółem—30,889.
Zapomóg wydano dla 222 rodzin. na sumę rb. 1,064 k. 65.

0 wypłacanie pensji nauczycielom.

Wobec tego, że do Zarządu Cywilnego wpływały skargi na wójtów, którzy nie wypłacali pensji całkowitej nauczycielom ludowym, p. Naczelnik Powiatu ogłoszeniem z dnia 18 b. m. nakazał wójtom, aby pensje nauczycielom były wypłacane punktualnie i całkowicie.

Pokwitowanie, że należności nauczycielom były wypłacane, mają wójtowie albo pisarze gminni przedstawić punktualnie aż do dnia 10 każdego miesiąca w biurze Oddziału szkolnego ul. Szkolna 4. Jednocześnie na mocy tegoż postanowienia z dnia 18 b. m. pensja nauczycielom ludowym ma być wypłacana zawsze w ostatnią sobotę każdego miesiąca i to poza czasem szkolnym.

0 kropienie ulic.

Policja różnych komisariatów prosi nas o zaznaczenie, że w porze upałów koniecznym jest polewanie ulic i utrzymywanie w czystości dzie-

dzińców, do czego jednak nie wszyscy stróże się stosują. Oneedaj znów pociągnięto do odpowiedzialności właścicieli wielu domów w ulicach bocznych i alejach za niestosowanie się do przepisów sanitarnych.

Podatek od zapalek.

Jak wiadomo od dnia 1 sierpnia br. obowiązują u nas nowy podatek od zapalek, mocą którego postanowiono pobierać:

od pudełka zawierającego w sobie mniej niż 80 sztuk zapalek i fenigi, od pudełka zawierającego od 70 szt. po 2 fenigi i od pudełka zawierającego więcej niż 70 sztuk lub ułamka tej liczby.

Od zapalek sprowadzonych z zagranicy pobiera się prócz cła także ten sam podatek.

Odpowiedzi od Redakcji.

P. M. I. Sprawa już należy do przeszłości. Zresztą prosimy się zwrócić do dyrekcji teatru.

Ofiary:

Na Polską Macierz Szkolną składa właściciel Zakładu Ogrodniczego S. Jastrzębski 1 rb., jako karę od Jana Szewczyka z ulicy Kiedrzyńskiej, za pasenie kozy w kartoflach i rwaniu takowych.

Potrzebna zaraz zdolna i zdrowsza **kucharka. Wiadomość** ulica Panny Marji 38 Paroszkiewicz. 618.

Poszukuję odpowiedniego lokalu na fabrykę, składającego się z 5-oiu obszernych pokoi i kuchni, z odpowiedziami 2-ma piwnicami, obowiązkowo sław i wodociąg, w okolicy na parterze, w okolicy ulicy Panny Marji albo ulicy Teatralnej, w pobliżu ulicy Panny Marji. Oferty w Administracji Gońca sub „Lokal”.— 633.

Kupuję książki rosyjskie naukowe (prace kapitalne z kooperacji, meljoracji ziemi i pełne stare i nowe wydanie encyklopedji Brokhausa i Efrona). Oferty proszę składać w Administracji Gońca dla E. W. 623.

Otwieram stancje dla uczniówek którym zapewnią się opiekę rodzicielską oraz życie dostatnie i zdrowe. Ulica Teatralna Nr. 17 J. Grudzińska. 581.

Młody inteligentny mężczyzna, ze znajomością języka niemieckiego, poszukuje korzystnej psady może być na wyjazd. Łaskawe oferty w Gońcu Częstochowskim pod. A. S. 600.

Sprzedam tania magiel 7 kamienie 9. 621.

Zginęły kluczyki lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej 23289, 17595. 631.

Zginął kwit lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej 21535. 632.

Stancja dla uczniówek Heleny Prybieszowej ul. Panny Marji Nr 42 wejście z podwórza stróż wskaże. 627.

Zginął kwit lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej Nr. 25030. 628.

Wyżeł biały żółte łapy zginął. Odprowadzić za nagrodą ul. Rynek Wieluński Nr. 34

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Dziś
zmiana
programu.

— w „Apolo” PALAIS de GLACE ul. Panny Maryi 12. —

Od środy 23-go do piątku 25-go Sierpnia 1916 roku (włącznie)

„PANTOFEL”

Krotochwila w 1-ym akcie.

DZIAŁ KONCERTOWY

z udziałem pp. Wojnowskiej i Szczuki.

8-mie kl. gimnazjum żeńskie

Chrzanowskiej

Częstochowa Teatralna 9.

Egzamina 1go września. Lektje 9-go września. Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od godziny 10 i pół do 12 i pół. Nowe zgłoszenia po 28 sierpnia przyjmowane nie będą.

KANCELARJA

I Gimnazjum Polskiego

podaje do wiadomości, że egzamina wstępne i poprawkowe rozpoczną się 25 Sierpnia o g. 9 $\frac{1}{2}$ rano.

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi

Dzień i codziennie — Ostatnia nowość sensacyjna:

Cień
PIERWSZEGO

Znakomity dramat w 4-oh częściach.
W roli głównej słynna artystka
Erna Morena

Cz. 1-a: Ten pierwszy i ten drugi...
Cz. 2-a: Samobójstwo nie w porę.
Cz. 3-a: Zaręczyły w obec trupa.
Cz. 4-a: Po roku...

Pierworodny (wyborna kom.)

Cwiczenia artylerji morskiej (Z natury)

Admirał ciągle podróżuje (Komiczny)

Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach

Kursa dla ochraniarek i froebianek

oraz zakład froebowski

Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie, Teatralna 26.

Przyjmuje zapisy pań i dzieci codziennie od 9 rano do 7 wieczorem.
Rozpoczęcie zajęć dnia 2-go września 1916 roku.

Doktor
PAWEŁ BRONIAŁOWSKI

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę Panny Marji Nr. 21 obok Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1 po poł.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi Nr 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 8—1 i od 3—7 wieczorem.